

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2009-3050304

Projektnamn ALFA2 Genomförande	Diarienummer 2009-3050304
-----------------------------------	------------------------------

Slutrapport genomförande

Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projektidé och framkomna resultat.

Projektiden har växt fram ur tidigare föreningsverksamhet, översyn av kommunal verksamhet, projekt och framför allt projektdeltagares personliga utveckling och framtidsplaner. Projektet har bedrivits av anställda personer ur målgruppen, med stöd av coacher.

Det återfinns inom målgruppen intellektuellt funktionsnedsatta och angränsande områden, en starkt outnyttjad resurs av samhällsaktörer och framförallt en arbetskraftsresurs. De begränsade möjligheterna att nå den allmänna arbetsmarknaden leder bland annat till utanförskap och låg privatekonomi. Den rådande situationen påverkar även samhällsekonomin negativt vilket under projekttiden även har fått nationell uppmärksamhet, med uppdrag till främst arbetsförmedlingen, som understödjer syftet i projektet.

Attitydpåverkan genom information, från företrädare för målgruppen, till den egna målgruppen, anhöriga, organisationer och myndigheter, genom personliga föreläsningar och erfarenhetsutbyte i andra former av möten, har påtagligt ökat möjligheterna till jämställdhet och jämlikhet. Informatörerna har arbetat med delaktighetsmodellen för attitydpåverkan och ökad jämställdhet och jämlikhet för och mellan personal inom den kommunala verksamheten och personer ur målgruppen.

Konkreta modeller och metoder har identifierats, utvecklats och implementerats under projekttiden. Metoder och modeller som avser främst samverkan mellan interna och externa aktörer för att personer ur målgruppen ska möta bästa möjliga och kostnadseffektiva, individuellt anpassade samhällsservice på vägen mot personlig utveckling, sysselsättning och arbetsliv.

Den lokala samverkansmodellen, med rutiner och riktlinjer, för flödet mellan skola, arbetsförmedling, försäkringskassa, den kommunala myndighetsutövningen och verkställigheten har bjudit på den största utmaningen för projektdeltagarna och myndighetspersonerna att förstå och förhålla sig till. Samverkan har byggts från grunden eftersom rutiner helt saknades i utgångsläget. Samverkansmodellen är vid projektslutet färdigställd och implementering pågår. Uppföljning, utvärdering och vidareutveckling kommer att ske under första halvåret 2012. Den aktör som, hittills, har involverats minst är det lokala näringslivet och dess attityder till att anställa personer med funktionsnedsättningar. Ett utvecklingsområde är att visa företrädare för näringslivet andra sätt att bedöma anställningsbarheten vid rekrytering än enbart meriter från utbildningar, eftersom målgruppen besitter andra kompetenser och personliga resurser. Projektdeltagarna har visat ett stort intresse för utbildning i och fortsatt arbete inom olika former av social företagsamhet.

Resultat: ALFA2 har bedrivits av personer med intellektuella funktionsnedsättningar, med stöd av coacher. Aktivering av personliga resurser hos projektdeltagarna har ökat möjligheterna till att välja sin egen väg, inför inträdet på arbetsmarknaden. Påverkan och begynnande attitydförändringar inom målgruppen och deras närmaste omgivning, samtidigt med bred samverkan mellan flera samhällsaktörer öppnar möjligheter för intellektuellt funktionsnedsatta

att närma sig den öppna arbetsmarknaden. Ett tydligt resultat är att de projektdeltagare som kommit i kontakt med projektet i dess senare halva, har ett tidsmässigt kortare behov av deltagande i verksamheten för att komma vidare till arbetsmarknaden.

Genom föreläsningar, tematillfällen och modell för målgruppens delaktighet i samhällslivet och på arbetsmarknaden har ALFA2:s anställda informatörer och projektdeltagare med stöd av coacher spridit information om sin egen situation, personliga utveckling och arbete för jämställdhet och jämlikhet.

16 personer ur målgruppen har fått möjligheten att arbeta med och sprida sin ide, som anställda informatörer, under projekttiden i ALFA2.

Ett 70-tal personer har aktivt varit delaktiga i de aktiviteter som har riktat sig till målgruppen, återkommande under projekttiden.

Ett mycket stort antal personer har mött projektet genom föreläsningar och konferanser, vilket i ett stort antal fall har lett till vidare kontakter från olika delar av landet samtidigt som omvärldsbevakningen även har medfört kontakter utanför Sveriges gränser.

Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?
- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

Laholms kommun redovisar hög andel elever i särskola och hög andel funktionsnedsatta i Daglig verksamhet. Målgruppen, intellektuellt funktionsnedsatta, anser sig i liten omfattning haft möjlighet till delaktighet i val av utbildningsform och/eller utbildningsmål. Efter avslutad grundskoleutbildning anser sig målgruppen i hög grad ha blivit anvisad studier/arbete/sysselsättning och Daglig verksamhet utan koppling till intresse, resurser eller möjlighet till personlig utveckling. Målgruppen har i liten omfattning tillgång till handläggning inom arbetsförmedlingen och står därmed långt ifrån den allmänna arbetsmarknaden. Representanter för målgruppen uppger att ett inträde på arbetsmarknaden i någon form är det bästa sättet att bli delaktig i samhället.

Lärande miljöer: Projekt ALFA har varit brukarstyrt med stöd av coacher, ALFA2:s verksamhet har utformats som en lärande miljö för personlig utveckling, mot målet att hitta en plats i arbetslivet, genom tillgång till de anställda coacherna och de anställda informatörerna och övriga projektdeltagare ur målgruppen i de dagliga aktiviteterna. Myndigheter som försäkringskassan och arbetsförmedlingen har genom representanter utbytt information direkt med projektdeltagarna. En mötesform som nu inkluderas i den ordinarie samverkanstrukturen mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Föreläsningarna som projektdeltagarna har erbjudit olika samhällsaktörer, allt från myndigheter och näringsliv till målgruppen, anhöriga och allmänhet, har efter hand utökats i antal och spridningsområde har också gett ett direkt erfarenhetsutbyte inom olika funktioner och grupper. Den lärande miljön har inneburit en stark personlig utveckling för projektdeltagarna, ökat den generella kunskapsnivån på flera olika områden, modeller och metoder har prövats, utvecklats och förankrats men ännu inte lett till någon större omfattning av jobberbjudanden eller anställningar utanför projektet.

Samverkansstrukturer har byggts upp framförallt lokalt och regionalt, med skola, arbetsförmedling och försäkringskassa. Initialt identifierade projektets inriktning motverkande lagrum och regelsystem, mellan biståndshandläggning för stöd och/eller ekonomi,

försäkringskassa och arbetsförmedling i första hand. De motverkande regelsystemen fördröjer och försvårar målgruppens möjligheter, främst de ekonomiska, att närma sig och komma ut på arbetsmarknaden. Samtidigt som den nationella styrningen talar för projektets inriktning. De samverkansrutiner som har utarbetats inom projektet förenklar handläggningen på individnivå, men de motverkande regelsystemen är ett kvarstående hinder för målgruppen och närallgande målgrupper i övrigt varför ett fortsatt arbete i frågan är nödvändigt.

Brukarstyrningen, anställningarna och föreläsningarna till den egna och andra målgrupper är att betrakta som innovativ verksamhet. Brukarna har succesivt tagit över styrningen, ansvaret och arbetsfördelningen inom projektet med stöd av coacher och handledning från högskolan i Halmstad. Balans mellan rättigheter och skyldigheter i samvaro med andra och i arbetsliv har inte varit den enklaste frågan att hantera. Utbildningen och arbetet med delaktighetsmodellen av och för målgruppen och övriga samhällsaktörer har gett förhållandevis höga resultat inom den kommunala LSS-verksamheten. Därutöver har en enkät initierats på Daglig verksamhet kring vars och ens närmaste planer för sitt nuvarande och kommande arbetsliv. Sammanställningen blev en utmaning för den Dagliga verksamhetens flexibilitet, lokalanpassning och personella resurser för att följa ALFAprojektets ide och lagstiftarens intentioner om Daglig verksamhet som ett mellansteg, ett utvecklingssteg, mot den reguljära arbetsmarkanden. Ett påbörjat arbete som blir en arbetsmodell inom hela verksamheten för funktionsnedsatta i Laholms kommun.

Projekt ALFA har i sitt ursprung en samvaro och föreningside som handlar om strategisk påverkan genom empowerment med politiska förtecken för att nå ut till sin egen målgrupp med ett budskap om egenmakt, för att möjliggöra full integration i samhället. Initialt handlade det om påverkan på Laholms och kringliggande kommuners sociala nämnder och verksamhetsstruktur. Efter hand har påverkan utökats med inriktning även på övriga nämnders politiska styrning och verksamhetsorganisation för ökad tillgänglighet och jämställdhet för målgruppen. ALFAs nätverk har under projekttiden utökats med kontaktpunkter över de södra och mellersta delarna av landet och med det spridning av ALFAs ide och erfarenhetsutbyte kring till exempel social företagsamhet.

Samverkan med arbetsförmedlingen och försäkringskassan har visat prov på behov av strategisk påverkan avseende uppdrag och framförallt motverkande tolkningar av regelverk. En modell för samverkan har tagits fram och prövats, de motverkande regelverken till trots.

Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projekt mål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

Syfte

- Att personer ur målgruppen ,genom projektet, ges möjlighet att genom föreläsningsaktiviteter om sin personliga och målgruppens situation, påverka och öka möjligheterna till samhällsintegration.

- Att fler personer ur målgruppen, kvinnor och män, genom kontakt med projektets mentorstöd, bereds möjlighet utifrån egna identifierade resurser och intressen, aktivt välja utbildningsform, med anpassat tidsperspektiv och utbildningsmål inom grund- och

gymnasieskolan samt i eftergymnasiala studier.

- Att fler personer ur målgruppen, kvinnor och män, genom projektet bereds möjlighet att aktivt söka arbete/sysselsättning, utifrån egna identifierade resurser och intressen, på den öppna arbetsmarknaden.

Projekt mål

Ökad samverkan och kommunikation till och mellan samhällsaktörer för att, genom brukarnas erfarenheter och kunskaper, säkerställa målgruppens tillgänglighet till utbildning och arbete på lika villkor.

Delmål

Individuellt stöd på praktikplatser, alternativt daglig verksamhet, för personlig utveckling och kompetensutveckling med stöd av coach.

Utveckling och implementering av modell , inom Daglig verksamhet, för ökad delaktighet, jämställdhet och jämlikhet.

Utveckling av metoder, modeller och hjälpmedel för teoretiskt och praktiskt stöd, för brukarnas egen inventering av personliga resurser och stödbehov. Utveckling av metoder för mentorskap och matchning mot möjliga arbetsgivare och arbetsuppgifter, i samverkan med arbetsförmedling och försäkringskassa.

Delaktighet i nationella och internationella nätverk för erfarenhetsutbyte och metodutveckling, via målgruppen, till övriga samhällsaktörer.

Avsedda resultat

Ökade påverkansmöjligheter, genom samhällsintegration, för målgruppen intellektuellt funktionsnedsatta och näraliggande målgrupper.

Ökat antal ur målgruppen som får möjligheter att välja utbildning och arbetsliv, eventuellt med stöd, utifrån intressen och resurser som alternativ till erbjudna sär-lösningar.

Ökat antal ur målgruppen som erhåller anställningar, eventuellt med stöd, på den öppna arbetsmarknaden eller i andra anställningsformer som till exempel social företagsamhet, som alternativ till Daglig verksamhet.

Projektets syfte och målsättning med brukarstyrning och anställda informatörer inom målgruppen har uppnåtts, totalt 16 personer, har varit anställda som informatörer under projekttiden. Informatörerna har fått individuellt stöd från coacher baserat på behov. Informatörerna har dels arbetat med information, kommunikation och spridning av projektets bakgrund och innehåll till den egna målgruppen, till samhället i övrigt och dess aktörer. Informatörerna har för egen del fått kunskaper och handlingsberedskap i vad vägen till en anställning innebär, med rättigheter och skyldigheter. En för de flesta helt ny erfarenhet. Under processen med rekrytering, utredning av arbetsutbud och anställningsförfarande har gett projektdeltagarna och samtliga samverkansaktörer en insikt i hur myndigheternas regelverk kan motverka varandra på vägen mot arbetsliv och egen försörjning. En effekt som inte helt hade identifierats före projektstart, vilket gjorde att anställningsförfarandet tog väsentligt längre tid än förväntat. Informationsmöten och andra förberedelser till trots, påbörjades den första anställningen sex månader efter projektstart. Arbetet inom projektet pågick trots detta i högt tempo, men oron för den privarata ekonomi och framtid påverkade arbetsmiljön, gode män och anhöriga i påtaglig omfattning. Erfarenheterna från projektets sex första månader ligger till grund för den flödesbeskrivning samverkansparterna emellan, som

efter detta underlättar för personer i behov av stöd efter skolgång och vidare till arbetslivet, eventuellt via ALFA, inte slumpmässigt placeras i Daglig verksamhet. Under projektiden har totalt 16 personer varit anställda, i varierande omfattning och tid, varit anställda inom projektet. Den utdragna processen med rekryteringar, utredningar och anställningar resulterade i en eftersläpning av den offentliga finansieringen, i detta fall lönebidragen. Projektet hade samtidigt lägre kostnader jämfört med budget och vilket gjorde att budgeten justerades vid halvårsskiftet, efter nio månader.

Projektansökan, för ALFA2 genomförande byggde på deltagarantalet 75 personer, baserat på totalt antal personer i den kommunala verksamheten för funktionsnedsatta. Målsättningen har till största delen uppfyllts. Projektet har innefattat de anställda informatörerna som inte räknas som projektdeltagare då de har en anställning, informatörerna har arbetat tillsammans med en projektgrupp som utgör den fasta dagliga bemanningen på ALFA. Resterande projektdeltagare deltagit i arbetet på mindre än halvtid. Totalt har projektdeltagarna kommit i direktkontakt med och informerat om ALFA2:s ide och innehåll till ca 500 personer ur målgruppen, personalgrupper, myndighetspersonal, näringslivsrepresentanter, politiker och allmänhet. I hög omfattning har återkontakt, med intresse och kunskapsförfrågningar, skett till informatörerna efter föreläsningar, studiebesök och andra informationstillfällen.

Arbetsätt

Vad var ert huvudsakliga arbetsätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

Brukarstyrning

Ett arbetsätt som hade använts i ALFAs ursprung. Initialt innebar det att en relativt samarbetad grupp var med i arbetet med ansökningsförfarandet inför förprojektet och genomförandeprojektet. Arbetsgruppen tog upp frågeställningar som bearbetades runt bordet inför ett gemensamt ställningstagande eller beslut. Volymökning, in och utflöde ur projektgruppen samt förändring av arbetsuppgifter har lett fram till en behövlig definition av begreppet brukarstyrning. Förändringen av betydelsen av brukarstyrning har jobbats fram av projektgruppen med utgångspunkter från rättigheter och skyldigheter i arbetssituationen. Projektdeltagarna har haft coacher som stöd inom brukarstyrningen. Coachrollen har förändrats under projektets gång, i takt med den framväxande definitionen av brukarstyrning.

Anställningar

De, ur målgruppen, anställda informatörerna har stått för planering och genomförande av aktiviteter som planerats i projektet. Informatörerna har utvecklat en modell för mötesformen med väl förberedd dagordning med prioriterade frågeställningar, klargjorda ansvarsområden och cirkulerande dokumentations och mötesledningsansvar. Informatörerna har genomfört en uppföljning av modellen med bland annat mätning av hur mötestiden användes, hur stort tidsutrymme coacherna respektive projektdeltagarna tog, allt fördelat på kvinnor och män. Uppföljningen följdes av ett åtgärdsprogram som genomfördes och följdes upp av informatörerna. Informatörerna ansvarar veckovis för aktivitetsplaneringen och att den pedagogiskt förs upp på väggfasta whiteboards i ALFAs lokal, där alla har tillgång till den.

Anställningarna är för de flesta den första kontakten med vad det kan innebära att söka ett arbete och att vara anställd för att utföra något som arbetsgivaren har behov av, inom vissa ramar. Processen med utredning av resurser och stödbehov genom arbetsförmedlingens specialkompetenser är ingenting som projektdeltagarna tidigare har varit med om, de flesta har inte haft möjligheten att besöka arbetsförmedlingen, eller presentera någon form av

CV, eftersom de direkt har hänvisats till biståndshanläggare för sysselsättning inom Daglig verksamhet. Specialistkompetenserna har därför inte erfarenheten av att bemöta, utreda arbetsutbud och eventuellt stödbehov inom målgruppen. Rekryteringar, utredningar och anställningarna inom ALFA har resulterat i en modell för flödet, arbetsvägen, som innebär att även funktionsnedsatta i första hand har möjlighet att pröva mot den öppna arbetsmarknaden, med eventuellt stöd, och i andra hand har möjlighet till utvecklingsplatser inom Daglig verksamhet, för att i ett senare skede återgå till den öppna arbetsmarknaden. ALFA kan vara en del av flödet, som en sluss för att mobilisera personliga resurser, att identifiera vad som skulle kunna stå i ett CV som inte baseras på utbildningar och erfarenheter, med hjälp av mentorskap ur målgruppen, eller med stöd från coach.

Coacher

Anställda coacher fungerar som stöd för informatörer och projektdeltagare i projektarbetet. Coachrollen har förändrats och utvecklats under projektiden. Initialt var coachfunktionen den som gick före med information och förslag för att sedan stödja i utförandet. Under projektets gång har funktionen ändrats från "dragande" till helt och hållet "puschande" på initiativ av informatörerna med stöd i handledning.

Föreläsningar

Informatörerna bygger föreläsningar på sina personliga erfarenheter, personlig utveckling och framtidutsikter med hjälp av empowerment före och under ALFA2. Framställningsformerna varierar mellan bildspel, dikter, beskrivningar av själupplevda situationer, quis, miniteater och rollspel. Utvärderingarna är övervägande positiva och efterfrågan ökar ständigt. Föreläsningarna är en del av det tjänsteutbud som eventuellt kan vara en av delarna i ett socialt företag. Informationsmaterial har tagits fram och spridits vid varje föreläsning anpassat till målgrupp och tillfälle.

Temakvällar/föreningsverksamhet

ALFA har en nära relation till målgruppens lokala intresseföreningen 10:an, underförening till intresseorganisationen Grunden i Göteborg. Inom Grunden genomförs ett större antal projekt inom ett flertal områden relaterade till målgruppen. Underlag för sakfrågorna och erfarenhetsutbyte som hanteras på föreningskvällar och temakvällar hämtas i hög omfattning i samarbetet med Grunden och 10:an föreningen. Ett exempel är området jämställdhet och hur arbetet med den frågan ska hanteras på ALFA. Rekrytering till ALFA har till viss del gjorts via 10:an föreningen och utbudet vid temakvällar.

Studiebesök

Studiebesöken har visat sig vara ett bra arbetssätt för erfarenhetsutbyte, inom målgruppen, projektdeltagarna på ALFA har beskrivit sin verksamhet och samtidigt fått ta del av till exempel hur sociala företag kan vara uppbyggda och hur de som arbetar inom det sociala företaget upplever sin arbetsituation och sitt arbete. Enligt projektdeltagarna har studiebesöken även givit konkret vägledning om intressanta arbetsområden. Material för information har utbytts under studiebesöken.

Delaktighetsmodellen

Enligt ansökan för genomförande ALFA2, skulle det inom projektet utvecklas en modell för brukarråd. Efter omvärldbevakning och analys kontaktades Malmö högskola, där Delaktighetsmodellen för funktionsnedsatta hade utvecklats. Projekt deltagarna be slutade sig för att jobba vidare med Delaktighetsmodellen. En coach och några informatörer utbildades och genomförde mötesledning och mötesformen för flera så kallade slingor för brukare alternativt brukare och personal med gott resultat även vi den efterföljande utvärderingen inom respektive slinga. Informatörerna hade stöd av coach och handledning i arbetssättet från Malmö högskola. De flesta resultat får ses som långsiktiga, men även omedelbara

förbättringar kom ut av slingorna. Delaktighetsmodellen används nu för att planera ett kommande gruppboende med brukarstyrning. Delaktighetsmodellen kan vara ett tjänsteutbud inom ett socialt företag.

Modell och metod för brukarundersökningar inom målgruppen.
Informatörerna har påbörjat ett arbete med omvärdsbevakning och methodsökning för brukarundersökningar inom målgruppen för utbildning och implementering av metoden. Avsikten är att brukarundersökningarna ska genomföras på anpassat sätt av målgruppen för målgruppen i enlighet med Delaktighetsmodellen.

Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Esf, har bidraget med ekonomiska resurser enligt ansökan och personligt engagemang, stöd i budget och redovisningsarbete. Utbildningar och projektstöd i främst projektadministration, jämställdhet och tillgänglighet. Vi har fått god vägledning och återkoppling från ALFAs esf-handläggare, Sofia Nilsson, under resans gång. Sofias besök i verksamheten har också gett god feed-back och satt fokus på framgångar och utvecklingsbehov inom projektet, ställt mot ansökan, inför rapporteringstillfällen. Projektgruppen uppfattade initialt att frågeställningarna i den månatliga lägesrapporten var skriva på ett mycket svårt språk med en del faktauttryck som lämnade stort utrymme för tolkningar om innebörden misstolkades. Projektgruppen menade att detta påverkande tillgängligheten i Esf:s projekt, inte bara för den egna målgruppen. Informatörerna löste problemet för sin egen del genom att översätta rubrikerna och undertexterna i lägesrapporten till ett "lättläst" dokument.

Esf:s projektprojektrum har utvecklats mot ökad tillgänglighet under tiden som förprojekt och genomförandeprojekt har pågått, som ett led i brukarstyrningen av projektet har informatörerna i allt högre omfattning deltagit rent praktiskt i lägesrapporteringen och på så sätt fått ökad förståelse för och insikt i projektadministrationen, inte minst den ekonomiska redovisningen. Närvarorapporteringen till SCB har också förenklats och utvecklats under projektiden. Projektgruppen har med tiden fått direkt återföring av faktauppgifter som efterfrågas i lägesrapporteringen och ger feed-back om följsamheten till projektansökan.

Grunden, intresseorganisation för målgruppen, har bidragit med kunskap och erfarenheter från näraliggande projekt i de sakfrågor som ALFA arbetar med. Deltagarna i projektgruppen har deltagit i konferanser, utbildningstillfällen och annan samvaro som har anordnats av Grunden. Samarbetet med Grunden har engagerat projektdeltagarna, men på olika sätt. Feed-back har lämnats till Grunden, som gruppen anser arbeta med relevanta frågeställningar och projekt men att värdegrunden i projekten till viss del baseras på vårdnadshavarnas och omgivningens behov och intressen, inte enbart på målgruppens behov och intressen. Utbytet med Grunden ökar möjligheterna till påverkan och spridning.

10:an föreningen, den lokala intresseföreningen i Laholm, är en underförening till Grunden och organiserar ett flertal av projektdeltagarna med flera inom målgruppen. 10:an har blivit en rekryteringsväg till ALFA för de ur målgruppen som inte har kommit i kontakt med de medverkande myndigheterna eller ALFA direkt. Sakfrågor som lyfts i föreningen har blivit arbetsunderlag för projektgruppen ALFA och i frågeställningar som jämställdhet har föreningen 10:an medverkat i organiseringen av temakvällar.

ForumSkill, målgruppsanpassad information och utbildning i jämlikhet och jämställdhet. Engagerade aktörer för sexuellt likaberättigande med information och jämställdhet med tanke

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2009-3050304

på olika personlig läggning och jämställdhet mellan människor. Argumentation kring framgångsfaktorn i att bedriva jämställdhetsfrågor i isolerade tjej och killgrupper vilket har lett till att projektets arbete med tjej och killgrupper även omfattade jämställdhetsarbete i blandad grupp varierat med tjej och killgrupper.

Coompanion, kurs i socialt företagande/kooperativ fas 1 och fas 2 anpassad form till målgruppen, engagerad praktisk utbildning med tidsanpassning i dialogform. Kombinerades med studibesök, där projektdeltagarna intervjuade och intervjuades av aktiva ur målgruppen som jobbade i sociala företag och i kooperativ. 5 svenska arbetsplatser besöktes och urvalet skedde med hjälp av Halmstads högskola, avdelning för handikappvetenskap. Under utbildningsperioden konkretiserades arbetsformerna för projektdeltagarna och planering har genomförts för att starta social företagsamhet som ett resultat ur projekt ALFA. Företaget kommer att starta under 2012.

Malmö högskola, Delsktighetsmodellen har sitt ursprung från Malmö Högskola och projekt ALFAs deltagare har samarbetat direkt med upphovskvinnan till modellen. En coach och 6 informatörer har utbildats i mötetekniken i Delaktighetsmodellen, under utbildningen genomförde informatörerna de första slingorna inom olika verksamheter för LSS, inom Laholms kommun, företrädesvis Daglig verksamhet och något boende. De utbildade har fått handledning i genomförande och uppföljning av slingorna. Delaktighetsmodellen är en vidareutveckling av tanken med brukarråd. Arbetet med Delaktighetsmodellen påverkat verksamheten, i sin helhet, i hög omfattning. Brukarinflytandet har ökat påtagligt som en ny, och ibland lite svårhanterlig, erfarenhet för både brukare och personal. Cirkulationen mellan Dagliga verksamheter har ökat, innehållet i de Dagliga verksamheterna har påverkats och en begynnande attitydförändring kan märkas angående syftet med Daglig verksamhet och kopplingen till den reguljära arbetsmarknaden, hos både personal, brukare och deras anhöriga och eventuella gode män.

Halmstad högskola, har bidraget med bland annat handledning till informatörer och coacher, både var för sig och tillsammans. Handledning har beskrivits som mycket betydelsefull och utvecklade för processen hos både coacher och informatörer. Jämlikhet och jämställdhet har varit de stora frågeställningarna för gruppen att bearbeta. Bland annat har projektets mötesfomer vuxit fram i handledningen med stöd av handledaren och det har lett till att informatörerna i högre grad planerar och genomför möten för planering och den dagliga verksamheten på ALFA. Informatörerna har även varit mötesledare på styrgrupps och andra övergripande möten enligt den metod som har byggts upp.

Projektgruppen har bestått av informatörerna, olika projektdeltagare och coacherna. Efter hand som projektdeltagarna har blivit allt fler har deltagarna delat upp sig för att i mindre grupper bearbeta olika sakfrågor och planering för aktiviteter. En svårighet initialt var deltagarnas inarbetade vana att göra allt tillsammans och definierade det som brukarstyrning. Begreppet brukarstyrning har visat sig vara en attitydfråga som projektgruppen har argumenterat kring i hög omfattning. Kan en brukarstyrd arbetsgrupp ha en arbetsledare? Skulle det finnas någon chef över ALFA? Bör projektet ha en styrgrupp överhuvudtaget, om det är brukarstyrning som gäller? Arbetsrättsliga regler, hur hanteras arbetsrättsliga skyldigheter i en anställning? Det var ju så att den nyfunna rättigheten att få en anställning också visade sig innebära en hel del krav och skyldigheter att förhålla sig till. Projektgruppen har följt FIRO linjen under projekttiden både framåt och bakåt vad gäller samarbete med varandra, ledningspersonal och samverkansparter samt arbetsutbud under projekttiden. Sammanhållningen och engagemanget har i grunden varit starkt trots argument av skilda slag och inte minst det motstånd som trots allt har funnits från omgivningen.

Styrgruppen, sociala verksamhetens ledningsgrupp, har under projekttiden regelbundet tagit

del av lägesrapporteringen från ALFA. Stryrgruppen har representerats av ekonom, verksamhetsutvecklare/kontaktperson och avdelningschef för verksamheten för Resurscentrum Vuxen, på ALFAS APM-möten en gång per månad. Mötesformen har utvecklats under projekttiden i enlighet med Delaktighetsmodellen, informatör har varit mötesledare. Projektgruppen har formulerat punkter enligt ovan till mötet och styrgruppsrepresentanterna har bidragit med sina. Även styrgruppsmötena har genomgått liknande utveckling som projektgruppen enligt ovan. Protokollen från styrgruppsmötena överensstämmer i hög omfattning med den månatliga lägesrapportering som har genomförts till Esf.

Referensgrupper, den Dagliga verksamheten har fungerat som referensgruppen till ALFA, inte minst genom arbetet med Delaktighetsmodellen. Syftet har varit att använda brukarorienterade metoder och arbetssätt som är förankrade inom hela verksamheten.

Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Jämställdhet är ett begrepp som har bearbetats genom hela projekttiden. Projektdeltagarna hade initialt svårt att definiera jämställdhet som en fråga för sin målgrupp. Begreppet jämlikhet vad det som tycktes överskugga jämställdhetsintegreringen. Projektgruppen sade sig vilja arbeta som att bli sedda som människor inte enbart som funktionsnedsatta. En SWOT-analys i förprojektet uppdagade dock även jämställdhetsproblematik. Rollfördelningen visade sig vara traditionellt könsbunden, liksom erbjuden utbildning, sysselsättning och attityder från personal. Delaktighetsmodellen har använts som metod för att arbeta med jämställdhetsintegrering, handledningen har använts för att definiera ojämställdhet. Brukarorganisationen Grunden har arbetat med frågan i projektform, med delaktighet från ALFA. 10:an föreningen har identifierat behovet av fördelning mellan tjej och killkvällar för att få fram sakfrågor att bearbeta och Forum Skill har använts för att fördjupa och driva frågeställningarna vidare för att hantera frågor om kvinnligt och manligt i mötes och arbetssammanhang. En utgångspunkt har varit rekryteringen till projekt ALFA som initialt till stor del bestod av manliga deltagare, medan slutfasen visade på ett ökande antal kvinnliga projektdeltagare. Mätningar om delaktighet i tid på möten och i fördelning av aktiviteter har medfört att fördelningen av mötestid har styrts upp till kvinnornas fördel och de dagliga aktiviteterna på ALFA har omfördelats. Attitydförändringen har också kunnat mätas i de val av arbetsinriktning som har gjorts i ALFAs förlängning mot arbetsmarknaden.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Projektdeltagarna deltog initialt i Esf:s utbildning om tillgänglighet. Utvärderingen blev att den i hög omfattning tog upp tillgänglighetsbegränsningar som avsåg fysiska funktionsnedsättningar som rörelsehinder, syn och hörselnedsättningar och så vidare. ALFA har under hela projekttiden verkat i tillgängliga och anpassade lokaler. Lokaler har bytts ut under projekttiden på grund av begränsat utrymme. Den senare lokalen är om möjligt ännu mer anpassad för tillgänglighet men är placerad något längre från centrum än den tidigare. Begränsningar i närmiljön är trafiksituationen på en relativt hårt och tungt trafikerad gata och mycket få allmänna kommunikationer. ALFA har jobbat med påverkan genom skrivelse till ansvarig myndighet. ALFAs målgrupp har i högre omfattning definierat svårtillgänglig eller utebliven information eller utbildning som begränsningar i tillgängligheten. Mentorskapet i projektplanen syftar bland annat till att vara behjälplig med stöd i skolsituationen och att i högre omfattning efterfråga utbildning med stöd i befintliga utbildningsforum som alternativ till

sär-skola som begränsar tillgången till den reguljära gymnasieutbildningen och arbetsmarknaden i hög omfattning. Myndigheternas språkbruk och ibland svårtydda regelsystem motverkar tillgängligheten. Projektgruppen på ALFA har arbetat med att söka och även utarbeta lättillgänglig information till den egna målgruppen.

Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

Projektplanen innefattar inte regionala prioriteringar, informationen om projekt ALFA sprids regionalt genom den regionala stödstruktur som har byggts upp under de senaste två åren. Förutom en regional strategisk grupp på verksamhetschefsnivå finns det 5, underordnade taktiska grupper med representanter på ledningsnivå från de 6 kommunerna och region Hallands näraliggande hälso- och sjukvård. En av de taktiska grupperna avser funktionsnedsatta. De övriga är äldre, missbruk och beroende, barn och unga och psykiatri. De taktiska grupperna samverkar inbördes i de frågor som berör flera områden. Årsvisa utvecklingsplaner fastställs på strategisk nivå medan de upprättas och verkställs på regional och lokal nivå.

Spridning och påverkansarbete

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

ALFA projektet har i första hand riktat sin spridning till de samverkande personer/myndigheter och organisationer som har varit aktuella för projektet.

De flesta av de metoder och modeller som används i projektet är evidensbaserade och kan användas i angränsande verksamheter inom den sociala verksamheten och då i första hand lokalt och regionalt. Samarbetet med Malmö högskola innebär även ett avtal om spridning av resultaten från Delaktighetsmodellen och utvärderingen av ALFA till högskolans upptagningsområde. Spridning till bland annat vårdutbildningar sker genom Halmstads högskola. Spridning via lokal och regional media har skett på initiativ av och via Socialnämndens systematiska och riktade presskonferanser.

Politiskt arbete kan vara nödvändigt för att påverka de motverkande regelsystemen mellan myndigheter som begränsar funktionsnedsattas möjligheter till att nå målet med egen försörjning och därmed delaktighet i samhället. Lokalt i Laholm kommer samverkan mellan aktörerna att utökas och formaliseras för samtliga målgrupper enligt den regionala stödstrukturen.

Extern utvärdering

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Den externa utvärderaren har följt arbetet och utvecklingen av Delaktighetsmodellen, genom utbildning, handledning och uppföljning. Arbetsättet har visat sig vara en god framgångsfaktor för arbetet med att urskilja och stärka den enskildes resurser i den arbetsform, det vill säga brukarstyrning, som projektet har valt.

Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Att följa uplöp och efter hand utvärdera arbetet genom lägesrapporterna har visat på framsteg,

steg bakåt och utvecklingsbehov ställda mot ansökan och de rapporteringstillfällen som Esf:s handläggare har genomfört. Utan avstämningar hade projektet avstannat och motverkat sitt syfte.

Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Framför allt att inte ge upp, när det går emot. Hade allt varit bra hade det inte funnits behov av ett projekt.

De som ingår i ett projekt behöver förstå vad syftet med projektet är och tro på det. Det har varit viktigt att stämma av mot projektplanen ofta, för att följa den inriktning och utveckling som var tänkt i ansökan. Engagemang kan också leda in på villospår.

Tidsbespektivet för processen visade sig kortare än vad både personal, övriga aktörer och utvärderaren av förprojektet förväntade sig. Tidsperspektivet varierar mycket mellan individerna som deltar i projektet men också för övriga aktörer och framförallt myndigheter och regelverk.

Att rekryteringen till ett projekt, från olika håll, förväntas lösa alla problem även om de inte kan hanteras i projektet.

En svårighet är omsättningen som vi ville ha i vårt projekt, att projektdeltagarna inte med hjälp av personal slår sig till ro i tryggheten som så småningom uppstår i en arbetsgrupp. De projektdeltagare som har tillägnat sig kompetens ska gå vidare, ser ett tomrum framför sig och lämnar ett tomrum efter sig utan hantering av situation uppstår lätt en inlåsningsseffekt.

Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Avdelningschef Kristina Isaksson, resurscentrum funktionsnedsatta. Laholms kommun.
Enhetschef Eva Eriksson, resurscentrum funktionsnedsatta. Laholms kommun, för förmedling av kontakt med ALFA3